

T.C.
ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/4168
GK:112
26 Nisan 2012

Sayı : B.11.0.SGB.0.01.00.610.01/1289
Konu : Mersin Milletvekili Sayın
Ali Rıza ÖZTÜRK'ün
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 20.02.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-49003 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün 7/4168 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Bakan

EK :

1) Cevap formu (5 Sayfa)

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
7/4168 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

2010 yılı sonu itibarı ile ülkemizde 15.095.603 adet olan aracın olan aracın yakıt türüne göre dağılımı 5.762.156 sı benzinli, 6.195.898 i dizel, 2.973.832'si ise LPG'li araç olarak kayıt altına alınmıştır. Ülkemizde LPG'li araç sayısında 2004-2010 yılı arasında 3,5 kat arttığı görülmektedir.

Buna bağlı olarak ülkemizde Otogaz tüketimi 2010 yılında 2.489.000 tondur. Hızla büyüyen LPG sektörü ile birlikte "LPG Otogaz Dolum İstasyonu" sayısı 2010 yılı sonu itibarı ile 8.700 dür. Buna paralel olarak sektörde çalışan insan sayısı ise 350.000 kişi olduğu tahmin edilmektedir.

Ülkemiz karayollarında çok yaygın olarak hareket eden ve hızla sayısı artan 3.000.000 LPG'li aracın güvenilirliği artırmayı sağlayan Periyodik Kontrol zorunluluğu Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü'nün 19.12.2011 tarih B.11.0.KUG.0.00.17.00.03/225-09-20195 sayılı genelgesi ile kaldırılmıştır.Genelge ile LPG sızdırmazlık raporu bulundurma zorunluluğu TÜV-TÜRK tarafından hafif kusur olarak nitelendirilerek periyodik kontrol zorunluluğu vatandaşın insiyatifine bırakılarak işleyen bir denetim süreci işlemez hale getirilmektedir.

Bu uygulama ile kamu can ve mal güvenliği açısından 2000'li yıllara benzer (denetimsizlikle birlikte artan kayıt dışı dönüşüm ve tadilatlar, vergi kayıpları, merdiven altı imalatlar, ölümlü kazalar ve son olarak İstanbul'da bir gazetecinin ölümü vb.) hatta daha da telafisi mümkün olmayan sonuçları itibarı ile bazı kişi ve kurumları zan altında bırakılacağı bilinmelidir.

Bu bilgiler çerçevesinde;

SORULAR:

1-Sızdırmazlık testi ve Periyodik kontrolü yapılmayan bu araçlar karayolu için güvensiz (yürüyen bomba) duruma düşmeyecek midir?

2-Sızdırmazlık testi ve periyodik kontrolü yapılmayan bu araçların LPG'den ötürü kaza yapmaları durumunda oluşabilecek sonuçlardan kim sorumlu olacaktır?

3-Günümüzde ticari taksilerin büyük bir bölümünün yakıt olarak LPG kullandığı düşünülürse; Her gün binlerce insan taşıyan bu ticari araçların hızla güvensiz araçlara dönüşeceği ve sonucunda istenmeyen durumların oluşması kaçınılmaz olmayacak mıdır?

4-TSE'nin 12664-1 maddesine aykırı olarak bir firmanın birden fazla temsilcilik adı altında dönüşüm merkezleri açılmasının önü açılmış olmuyor mu?

5-Yetkili firmaların alt birimleri teklinde çalışan kaçak dönüşüm firmalar (atölyeler-tamirhaneler) yaygınlaşmayacak mıdır?

6-Uygulama ile sektörün niteliği ağırlıklı olarak yetkisiz ve kalifiye olmayan elemanların çalıştığı kaçak dönüşüm firmalarının yer aldığı, disiplinsiz bir ortama dönüşmeyecek midir?

7-TSE'nin belirtmiş olduğu Standart malzemelerin dışında sağlıksız malzemelerin kullanımı ve sonrasında da buna bağlı kazalar artmayacak mıdır?

8-Tank ve Regülatör imalatlarında aynı seri numaralarını kullanmak ve taklit etmek suretiyle yapılacak sahtecilik, merdiven altı imalatlar ya da kayıt dışı ithalat yoluyla oluşacak haksız rekabet ortamında dürüst firmaların iflasa sürüklenmesi muhtemel değil midir?

9-Güvensiz ortamda LPG/CNG talebinin zamanla azalacağı ve LPG/CNG satan kuruluşlar çok ciddi anlamda kayba uğramayacak mıdır?

10-Bilinçsiz Tüketici açısından Çeşitli kaygılarla en ucuz ve hızlı montaj uygulamaları tercih edileceği, şu an karayolun. 3.000.000 civarında olan kayıtlı araç sayısı hızla artarak süreç içerisinde kayıtsız araca dönüşmeyecek midir?

11-Yetkili firma ve mühendislerinden yapılan tadilatlar yetkilendirilen kuruluşlar tarafından; kontrol edilemeyerek merdiven altı firma ile imzacı ya da sahte mühendislerin artacağı;

TSE Hizmet Yeri Yeterlilik belgelerinin takibinin yapılamayacağı ve TSE 12664-1 göre zorunlu olan "işyeri teknik gereklilikleri ile gerekli ekipman ve nitelikli personel istihdamı" kalkacağı, kayıt dışı tamirhane-atölyeler artacağı;

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca yapılan denetimlerde, yukarıda belirtilen nedenler ve kayıt dışılık, dolayısı ile kaçak çalışan firmalara cezai yaptırım da uygulanamayacağı." Gibi yüzlerce pratik sorunla karşılaşılacağı, aşıkâr değil midir?

CEVAPLAR:

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 8'inci maddesinin (c) bendinin birinci fıkrasında yer alan hüküm ile tescile bağlı araçların muayenelerini yapmak veya yaptırmak ve muayene istasyonlarını denetlemek görevi Bakanlığımıza verilmiş olup; Kanunun 35'nci maddesinin 6'ncı fıkrasında yer alan hükmün Bakanlığımıza verdiği görev, yetki ve sorumluluk çerçevesinde Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelik yayımlanmıştır.

Anılan Yönetmeliğin "Muayene Esasları" başlıklı 8'inci maddesinin 1'inci fıkrası; "Araç muayeneleri, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürürlüğe konulan Tip Onay Yönetmelikleri, Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik ile bu Yönetmelikte yapılan düzenlemeler dikkate alınarak Ek-1'de belirtilen sınıflara göre ve asgari Ek-2'de verilen cetveldeki hususları kapsayan kontrol ve testleri içerir. Bu kontrol ve testlerin yapılması zorunludur." hükmüne amirdir.

Bu hükme göre; Yönetmelik'in Ek-2 bölümünün 6.1.3 numaralı maddesi ile tüm araçların "Yakıt Tankı ve Boruları"nın da araç muayeneleri esnasında kontrolü yapılmaktadır. Yönetmelik'in "Muayene Esasları" başlıklı 8'inci maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan "Araçların muayeneleri sonucunda tespit edilen eksikliklerden nelerin hafif kusur, ağır kusur ve emniyetsiz grubuna girdiği Bakanlık tarafından belirlenir." hükmü uyarınca yayımlanan "Araç Muayenesi Sonucu Belirlenen Eksikliklere ilişkin Kusur Grupları Yönergesi" eki "Kusurlar Tablosu"nun 14.1 numaralı "Yakıt/Gaz boruları, deposu, atık gaz" başlıklı bölümünde 25 adet kusur yer almakta olup; atık gaz boruları, ikaz etiketleri ve gaz sızdırmazlık raporuna ilişkin kusurlar hariç diğer 20 adet kusur "Ağır Kusur" olarak değerlendirilmiştir.

Bu kusur ile LPG veya CNG'li araçlarda yakıt sistemini oluşturan parçaların herhangi birinin onaysız olduğunun tespiti halinde 14.1.22 numaralı Sıvı gaz sistemi onaysız kusuru araç muayene raporu üzerine yazılarak aracın muayenesi onaylanmamaktadır. Bu sayede LPG veya CNG'li araçlarda standart dışı malzeme kullanımı önlenmektedir.

Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik'in (AİTM) EK IV'ünün 4.18 numaralı Yakıtı sistemi tadilatı başlıklı bölümünün 4.18.4.2 numaralı maddesinde "Araçlarda LPG ve CNG dönüşümlerinde araca montajı yapılan yakıt tankının üzerinde, LPG ve CNG dönüşümünü yapan Firmanın adı, adresi ve dönüşüm tarihi, LPG ve CNG tankı imalatçısı firmanın adı, adresi ve imal yılını belirten bir etiket, sökülemeyecek şekilde bulunacaktır." hükmü yer almaktadır. Bu nedenle, bu konuda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca gerekli tedbirlerinin alınması gerekmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğünden alınan verilere göre ülkemizdeki LPG veya CNG'li araç sayısının 3.283.832 adet olduğu ancak bu araçlardan 3.161.500 adet aracın muayenesinin yapıldığı 122.332 adet aracın ise araç muayenesi yaptırmadığı anlaşılmakta olup; gaz sızdırmazlık raporu düzenlenip düzenlenmediğine ilişkin herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Aracın geçerli bir muayenesi olsa veya aracın gaz sızdırmazlık raporu olsa dahi bu tür araçların kazaya karışmaları halinde kaza sonucunda tespit edilen kazaya sebep olan etkenlere göre sorumluluğun kime ait olduğunun değerlendirmesinin yapılması uygun olacaktır.

Öte yandan; 26 Şubat 2012 tarihi itibarıyla 18.472.695 araç muayene edilmiş olup, bunlardan 7.124.038 adet araç trafik güvenliğine tehdit oluşturması sebebiyle ilk muayeneden geçememiştir. Başka bir ifadeyle yeni araç muayene sistemi ile ülkemizde bulunan her 100 araçtan 40'ı trafik güvenliğine tehdit oluşturmaktan çıkarılmıştır.

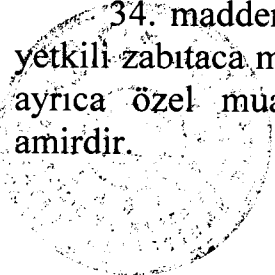
Ayrıca; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 8 inci maddesinin (c) bendinin birinci fıkrasında yer alan hüküm ile Bakanlığımızın görevi tescile bağlı araçların muayenelerini yapmak veya yaptırmak ve muayene istasyonlarını denetlemek olarak belirlenmiş olup; Bakanlığımızın araçlar üzerinde yapılacak tadilatlarla ilişkin yetkilendirilen firmalara yönelik her hangi bir sorumluluğu ve yetkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle, bu firmaların yetkilendirmesini yapan kurum/kuruluşlar tarafından denetimlere tabi tutulması gerekmektedir.

Bakanlığımızca, 25/01/2012 tarihinde uygulamada herhangi bir belirsizlik ve suistimal oluşmaması bakımından: araç muayene istasyonlarının işleticisi olan firmalara aşağıdaki hususlarla ilgili olarak gerekli talimat verilmiştir.

1. LPG veya CNG'li araçların muayene raporları üzerine regülatörün cinsi, markası, tipi ve seri numarası bilgilerinden mevcut olanlarının ile yakıt tankının cinsi, markası, tipi, seri numarası ve imal yılı bilgilerinin en geç 1 Mart 2012 tarihine kadar yazılmaya başlanması,
2. LPG veya CNG'li araçlarda yakıt sistemini oluşturan parçaların herhangi birinin onaysız olduğunun veya bir önceki muayenede kayıt altına alınmış parçalardan herhangi birinin onaylı da olsa değiştiğinin tespit edilmesi halinde Kusurlar Tablosunda yer alan "14.1.22 Sıvı gaz sistemi onaysız" kusurunun verilmesi,
3. "14.1.22 Sıvı gaz sistemi onaysız" kusuru verilmiş araçların bir sonraki muayene tekrarı veya genel muayenelerinde bahse konu kusurun verildiği tarihten sonra Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre onaylanmış "Montaj Tespit Raporu"nun istenilmesi,
4. Kusurlar tablosunun 14.1 grubunda yer alan ve "14.1.22 Sıvı gaz sistemi onaysız" kusurunun dışındaki tüm ağır kusurların bir veya bir kaç nedeniyle muayenesi onaylanmayan LPG veya CNG'li araçların bir sonraki muayene tekrarı veya genel muayenesinde "14.1.22 Sıvı gaz sistemi onaysız" kusurundan farklı olan kusurun/kusurların verildiği tarihten sonra düzenlenmiş gaz sızdırmazlık raporunun istenilmesi,

Öte yandan, Karayolları Trafik Kanununun 32. maddesinin 1. fıkrası "Araçlar üzerinde yönetmelikte belirtilen şekillerde yapılacak her türlü değişikliğin ve adres değişikliklerinin işleten tarafından otuz gün içinde tescili yapan kuruluşa bildirilmesi zorunludur." hükmüne,

34. maddenin 4. fıkrası; "Muayene süresi dolmadan kazaya karışması sonucu yetkili zabıta muayenesi gerekli görülenler ile üzerinde değişiklik yapılan araçların ayrıca özel muayenesi zorunludur. Bu muayeneler öncelikle yapılır." hükmüne amirdir.

Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik'in (AİTM) EK IV'ünün 4.18.4 numaralı maddesinde "LPG/CNG yakıt sistemi tadilatı yapılan araçların trafiğe tescil edilebilmesi için Makine Mühendisleri Odasından (MMO) veya Otomotiv Ana Bilim Dalı olan üniversitelerden, aracın montajının projesine uygun olarak yapıldığına dair "Montaj Tespit Raporu" ve "Gaz Sızdırmazlık Raporu" nun alınması gereklidir." hükmü amirdir.

Bu Kanun ve Yönetmelik hükümlerine istinaden LPG/CNG yakıt sistemi tadilatı yapılan araçların trafiğe tescil edilebilmesi için öncelikle araç muayenesinde yetkili mühendislerce hazırlanarak onaylanmış "tadilat projesi", Montaj Tespit Raporu" ve "Gaz Sızdırmazlık Raporu" nun ibraz edilmesi gerekmektedir.

Böylelikle, belirtilen tereddütler ortadan kaldırılmaktadır. Ancak, trafik zabıtasınca trafikte seyreden bu araçlara yönelik denetimlerin arttırılması ile LPG/CNG yakıt sistemi tadilatı yapılan ancak hiçbir şekilde tescili yapılmayan araçların önüne geçilecektir.

